

UCHWAŁA Nr XXIV/204/2021

Rady Powiatu Wielickiego

z dnia 24 maja 2021 roku

w sprawie przyjęcia „Programu profilaktyczno – edukacyjnego dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027”

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 920), art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 218 ze zm.) Rada Powiatu Wielickiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wielickiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 roku.

Przewodniczący Rady

Tomasz Tomala

Załącznik
do uchwały
nr XXIV/204/2021
Rady Powiatu Wielickiego
z dnia 24 maja 2021 roku

**„Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci
i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie
Powiecie Wielickim na lata 2021 -2027”**

Opracowanie:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce

Wieliczka, 2021

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY	4
1. Definicja przemocy	4
III. CELE PROGRAMU	5
IV. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	7
V. ADRESACI PROGRAMU.....	7
VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU	8
VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	8
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	9
IX. PODSUMOWANIE	9

I. WSTĘP

„Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027”, jest uzupełnieniem Programu osłonowego pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027”.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce realizuje działania programu psychoedukacyjnego dla dzieci i młodzieży, zagrożonej przemocą w rodzinie oraz przemocą rówieśniczą i jej następstwami.

Program realizowany jest w oparciu o Program osłonowy pn. „Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie i Ochrona Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027” oraz w oparciu o pkt. 2.3.3 „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021”, który mówi: „Realizacja form pomocy programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla dzieci i młodzieży zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym w uzasadnionych przypadkach działania na rzecz reintegracji rodzin”.

Wprowadzenie w życie programu profilaktyczno-edukacyjnego, mającego na celu propagowanie właściwych metod wychowawczych w stosunku do dzieci żyjących w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnianie specjalistycznego wsparcia oraz realizowanie spotkań profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży, wynika z rzeczywistych potrzeb środowiska i stanowi istotny element w budowaniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Wielickiego. Realizacja programu ma wspierać dbałość o prawidłowy przebieg procesu wychowawczego oraz poszanowanie praw dziecka. Działania realizowane w programie oparte są o wiedzę na temat problematyki przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej, przy czym pomoc dziecku niejednokrotnie związana jest z koniecznością wsparcia jego środowiska rodzinnego oraz szkolnego.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

1. Definicja przemocy

Przemoc została zdefiniowana w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako: „Jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby doświadczającej przemocy,
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, sprawca jest silniejszy, a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste członka rodziny – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd,
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Osobami doświadczającymi przemocy mogą być: współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, dzieci, osoby starsze, osoby niepełnosprawne.

Program obejmuje swym zakresem dzieci i młodzież z rodzin zagrożonych występowaniem przemocy.

Przemoc wobec dzieci to stosowanie kar cielesnych oraz zadawanie cierpień psychicznych. To także zaniechanie opieki nad dzieckiem, które ma konsekwencje dla jego zdrowia fizycznego lub psychicznego. Przemocą jest również celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie dziecka. Sprawcami przemocy często są osoby bliskie dziecku: rodzice, dziadkowie, rodzeństwo, opiekunowie.

Czujność powinny zwrócić obrażenia ciała, ślady po poparzeniach czy siniaki, zwłaszcza w nietypowych miejscach, np. na brzuchu. Dzieci mogą się też skarżyć na bóle brzucha, których nie można wytłumaczyć chorobą somatyczną. Zdarza się, że zarówno dzieci jak i młodzież, dokonują samookaleczeń lub mają problemy ze snem. Są nienaturalnie zaleźnione, wycofane – zarówno w kontaktach z dorosłymi, jak i rówieśnikami. Boją się kontaktu z rodzicem. Zachowują się niestosownie do wieku, czyli poniżej normy rozwojowej, np. dziecko zaczyna się moczyć. Istnieją również inne, ale tym bardziej alarmujące symptomy, które mogą świadczyć o wykorzystywaniu seksualnym: np. urazy w miejscach intymnych czy objawy mogące wskazywać na choroby przenoszone drogą płciową. Niepokój powinno wzbudzić też zachowanie dziecka, takie jak: nadmierne rozbudzenie seksualne, upór przy naśladowaniu zachowań seksualnych, częste poruszanie tematyki seksualnej, np. w pracach plastycznych czy zabawach, kompulsywna masturbacja.

Konsekwencje stosowania przemocy wobec dziecka mogą dotyczyć wszystkich sfer jego życia: fizycznej, emocjonalnej, poznawczej i społecznej. Zdarza się, że konsekwencje przemocy emocjonalnej są dla dziecka trudniejsze, bardziej bolesne i pozostawiające trwalszy ślad niż przemoc fizyczna. Umiejętność rozpoznawania symptomów przemocy wobec dzieci jest konieczna, by móc ochronić je przed krzywdzeniem i zaniedbywaniem.

III. CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest: *zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w Powiecie Wielickim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w rodzinach zagrożonych przemocą.*

Cele szczegółowe:

1. Zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzinom doświadczających przemocy.

Organizowanie indywidualnej i grupowej pomocy specjalistycznej dla dzieci, młodzieży oraz ich rodziców lub opiekunów ze środowisk zagrożonych przemocą.

2. Profilaktyka, edukacja i podnoszenie poziomu świadomości dzieci i młodzieży na temat przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej.

Działania adresowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez rozpowszechnianie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, uwrażliwienie na sygnały doświadczania przemocy. Publikowanie informacji, artykułów i ulotek dotyczących tematu przemocy.

3. Szkolenie specjalistów realizujących działania w obszarze opiekuńczo - wychowawczym.

Konferencje, szkolenia oraz prowadzenie grupy wsparcia mające na celu podnoszenie kompetencji w obszarze pracy z dziećmi i młodzieżą. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

HARMONOGRAM REALIZACJI DZIAŁAŃ

L.P.	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Źródła finansowania
CEL 1. Zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzinom doświadczających przemocy.				
1.	Interwencja kryzysowa, pomoc psychologiczna.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Przez cały okres obowiązywania programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Specjalistyczne poradnictwo prawne.	Powiatowe Centrum Pomocy	Przez cały okres obowiązywania programu w g harmonogramu dyżurów podanych do wiadomości	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

		Rodzinie.	publicznej.	
3.	Grupa wsparcia dla dzieci i młodzieży	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 12 spotkań w każdym roku obowiązywania programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
4.	Lokalny telefon zaufania, interwencyjny lub informacyjny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Przez cały okres obowiązywania programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
CEL 2. Profilaktyka, edukacja i podnoszenie poziomu świadomości dzieci i młodzieży na temat przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej.				
1.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat przemocy, jej skutków i sposobów przeciwdziałania, poprzez przygotowanie i rozpowszechnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Przez cały okres obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Realizacja zajęć profilaktycznych oraz informacyjno – edukacyjnych z zakresu przemocy skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli, oraz ich rodziców i opiekunów w szkołach podstawowych, całodobowych i dziennych placówkach opiekuńczo-wychowawczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Co najmniej 2 placówki Minimum 40 godzin dydaktycznych W każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
5.	Publikowanie informacji na temat form pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w prasie lokalnej i na stronach internetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 raz w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
CEL 3. Szkolenie specjalistów realizujących działania w obszarze opiekuńczo wychowawczym.				
1.	Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności: pracowników szkół, placówek wsparcia dziennego i placówek opiekuńczo wychowawczych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz promowania prawidłowych metod wychowawczych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 raz w każdym roku obowiązywania Programu.	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
2.	Grupa wsparcia dla specjalistów.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Minimum 1 raz w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.

3.	Organizowanie konferencji.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1 raz w każdym roku obowiązywania Programu	Zgodnie z uchwalonym budżetem.
----	----------------------------	-----------------------------------	--	--------------------------------

IV. OCZEKIWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu ma sprzyjać dbałości o prawidłowość przebiegu procesu wychowawczego i respektowaniu praw dziecka.

Przyjmuje się, że realizacja programu przyczyni się do:

- zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Wielickim,
- wzrostu świadomości dzieci i młodzieży na temat problematyki dotyczącej przemocy i agresji,
- zwiększenia umiejętności korzystania z pomocy innych osób w tym specjalistów,
- wzrostu świadomości dzieci i młodzieży na temat form pomocy oferowanych osobom uwikłanym w przemoc,
- zwiększenia wiedzy społeczeństwa na temat instytucji świadczących pomoc osobom uwikłanym w przemoc;
- usprawnienia działań na rzecz pomocy dziecku i rodzinom w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich i wzmocnienia kompetencji wychowawczych,
- wzmocnienia zasobów dzieci i młodzieży w obszarze radzenia sobie z przemocą,
- zwiększenie współpracy interdyscyplinarnej pomiędzy podmiotami zajmującymi się problematyką przemocy w rodzinie,
- zmiany postaw, przekonań i zachowań mieszkańców wobec przemocy.

V. ADRESACI PROGRAMU

„Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021 -2027”, skierowany jest w szczególności do:

- dzieci i młodzieży, zagrożonych lub doświadczających przemocy domowej lub rówieśniczej;
- dzieci i młodzieży będących świadkami przemocy;
- osób stosujących przemoc, w tym również rówieśniczą;
- rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży;
- specjalistów realizujących działania w obszarze opiekuńczo wychowawczym;
- środowiska lokalnego.

VI. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Realizatorem „Programu profilaktyczno-edukacyjnego dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027” jest zespół Ośrodka Interwencji Kryzysowej, w którego skład wchodzi interwenci kryzysowi, psycholodzy i psychoterapeuci, pedagogowie, terapeuta rodzinny, coach oraz prawnik i mediator.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinny być prowadzone na terenie całego Powiatu Wielickiego, wymagają zatem współpracy międzyinstytucjonalnej na całym obszarze. Program będzie realizowany przez instytucje działające na terenie powiatu i wykonujące działania związane z ochroną i wsparciem rodzin i dzieci.

Podjęcie i rozwijanie współpracy między osobami i instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest niezbędnym czynnikiem skuteczności podejmowanych czynności. Wynika to z faktu, iż przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym, które należy rozpatrywać na wielu płaszczyznach, zatem strategia rozwiązywania problemu przemocy powinna mieć charakter działań multidyscyplinarnych oraz zawierać formy kompleksowej pomocy wszystkim uwikłanym w problem podmiotom.

Realizatorami i partnerami Programu będą:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce
2. Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wielickiego
3. Komenda Powiatowa Policji w Wieliczce
4. Sąd Rejonowy w Wieliczce
5. Kuratorzy zawodowi i społeczni.
6. Szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowymi z terenu Powiatu Wielickiego
7. Placówki opiekuńczo wychowawcze z terenu Powiatu Wielickiego.

VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ocenę realizacji poszczególnych zadań Programu będzie dokonywana corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieliczce na podstawie zgromadzonej dokumentacji dotyczącej realizacji poszczególnych celów Programu.

Każdorazowo po zakończeniu zajęć realizowanych w szkołach poprzez ankietę ewaluacyjną.

Uzyskane dane będą służyć sprawdzeniu efektywności i skuteczności działań podejmowanych w ramach Programu z jednoczesną możliwością korekty sposobu realizacji Programu i ewentualną jego nowelizacją.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Realizacja zadań „Programu profilaktyczno- edukacyjnego dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021-2027” będzie finansowana ze środków własnych Powiatu Wielickiego, ze środków finansowych budżetu państwa, w zakresie finansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, środków instytucji współuczestniczących oraz z środków pozyskanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z programów grantowych.

Zadania realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w okresie 01.01.2021r.- 30.09.2023r. są współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu pn.: „Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Wieliczce” nr RPMP.09.02.02-12-0495/19, który realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 – Poddziałanie 9.2.2 Usługi opiekuńcze i interwencja kryzysowa – ZIT.

IX. PODSUMOWANIE

„Program profilaktyczno – edukacyjny dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Wielickim na lata 2021 -2027”, zakłada tworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych i doświadczających przemocy.

Program obejmuje działania o charakterze profilaktyczno edukacyjnym mające na celu podnoszenie poziomu świadomości dzieci i młodzieży na temat przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej, a także zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzinom doświadczających przemocy. Działania skierowane są również do specjalistów realizujących działania w obszarze opiekuńczo wychowawczym.

Oczekuje się, że realizacja powyższego programu przyczyni się do usprawniania powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz poprawy kondycji rodzin poprzez promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych. Pozwoli również zwiększyć świadomość dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy oraz form pomocy oferowanych osobom dotkniętym przemocą.

Celem nadrzędnym programu jest zwiększenie świadomości i gotowości dzieci i młodzieży do korzystania ze specjalistycznej pomocy. Kierując się dobrem dzieci i młodzieży Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje swoje działania we współpracy z innymi instytucjami powiatu wielickiego.

Przewodniczący Rady

Tomasz Tomala

